

Tàrraco torna a formar part d'un imperi

Tarragona ja és una base permanent de l'OTAN, i aviat també podria acollir vaixells de propulsió nuclear. Però no tots els tarragonins opinen igual sobre aquest refregit inacabat de 'Bienvenido Mr Marshall'.

Tot Tarragona sembla contagiada de febre de dòlar americana, alguns per bé i d'altres per mal. Després de la mostra deixada el passat 9 d'octubre pels mariners del portaavions *JFK* de la VI Flota, hi ha molts fregaments de mans i esses barrades als ulls a l'espera de les noves embarcacions militars que han de venir, un cop la capital del Tarragonès s'ha convertit en port permanent de l'exèrcit dels EUA. I no solament per als vaixells convencionals. Aviat també hi podrien atracar els de propulsió nuclear, que són la majoria de les embarcacions militars de grans dimensions. És com si per a l'exèrcit dels EUA, Tarragona tornés a tenir la importància mediterrània que tenia quan formava part de l'imperi romà.

L'enamorament entre els vaixells de la VI Flota nord-americana i les autoritats municipals i portuàries de Tarragona i part dels seus veïns ve de lluny, però no va ser fins el passat octubre que es va produir l'eclosió del flirteig. El portaavions de la VI Flota *John Fitzgerald Kennedy* va passar sis dies a Tarragona i va deixar un regust de boca milionari per a molts tarragonins, fins i tot entre els que no van veure ni una pesseta. L'ajuntament de la ciutat va assegurar que l'esbarjo dels mariners militars nord-americans havia deixat a la ciutat 500 milions de pessetes. I encara més. Aquest cop els pacifistes no hi eren encadenats al port o disparant pintura rosa. Els únics "encadenats" eren les

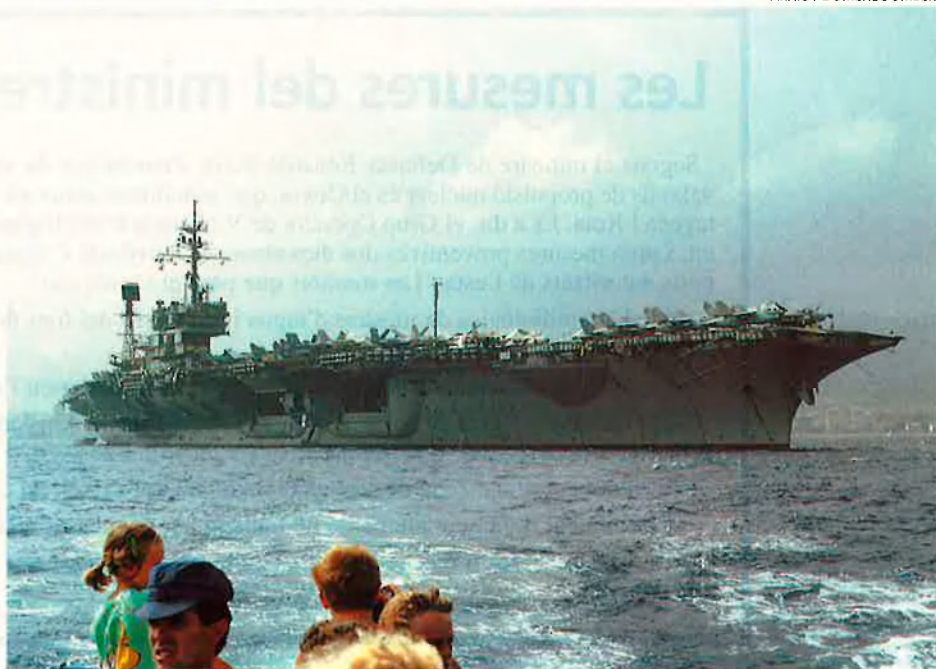

més de 150.000 persones que van fer cua per visitar, amb mala consciència o sense, l'embarcació gegantina com si fos la nova atracció de Port Aventura. Tot un èxit, que al cap d'un temps l'ajuntament i l'autoritat portuària es van encarregar de reblar amb una enquesta en què s'assegurava que la visita del *JFK* era ben rebuda per un 84,2% de la població.

"Operació mediàtica". L'aclaparament generat per la visita del *JFK* va ser tal que els pacifistes que encara queden a la ciutat van restar paralizats, sense reaccionar. Jordi Navarro, regidor de Tarragona per Iniciativa per Catalunya-Verds (IC-V) i membre de la Plataforma "Tarragona, patrimoni de la pau", recorda amb un deix de vergonya: "l'operació mediàtica que es va muntar per la visita del portaavions ens va agafar desprevinguts", i afegeix, "el muntatge propagandístic que van fer va ser molt fort, tant que es podria estudiar a totes les facultats de periodisme".

Així doncs, amb un èxit total -econòmic i social- i amb els pacifistes desactivats, a les autoritats portuàries i municipals de Tarragona no els va resultar gens difícil anunciar al cap de pocs dies de la visita del *JFK* que demanarien que el port esdevingués base permanent de la VI Flota dels EUA i de l'OTAN, i que això també incloïa els vaixells amb propulsió nuclear. Demanda que coincidia amb la voluntat de l'exèrcit dels EUA.

L'alcalde de Tarragona, Joan Miquel Nadal, també vice-president de la Comissió de Defensa del Congrés, i el president de l'autoritat portuària de la mateixa ciutat, Lluís Badia, aleshores van iniciar un seguit de viatges als EUA i de contactes amb l'ambaixada nord-americana a Madrid i amb els ministeris de Defensa i d'Afers Estrangers espanyols per agilitar les negociacions. El primer objectiu, segons es va revelar a principi d'any, seria la visita del portaavions *George Washington* al mes de desembre. Aquest vaixell és de propulsió nuclear, duu

**Jordi Navarro (IC):
"L'operació
mediàtica [al
voltant del
portaavions 'JFK']
s'hauria d'estudiar
a les facultats
de periodisme."**

armament nuclear, i és el substitut del *JFK*, que ja té trenta anys de servei.

Paral·lelament a aquesta activitat negociadora, a Palma de Mallorca van esclatar momentàniament els nervis, ja que fins avui és un dels tres únics ports de l'estat on és possible que fondegin vaixells de propulsió nuclear, segons el Conveni de cooperació per la defensa signat entre Espanya i els EUA i el memoràndum número 3.867 de 16 de febrer de 1996. Però per l'ampliació d'aquesta llista de tres fa falta l'autorització del Ministeri d'Afers Estrangers, que alhora ha de demanar el vist-i-plau del Ministeri de Defensa.

Davant dels creixents rumors

i declaracions sobre la conversió de Tarragona en port de vaixells de propulsió nuclear, IC, Izquierda Unida i el PSOE, van demanar la compareixença del ministre de Defensa, Eduardo Serra. I així, el passat 16 de juny Serra va explicar que "s'estaven ultimant els estudis, sospesant avantatges i la necessitat de controls, sense que s'hagi pres una decisió final sobre la qüestió", però va afegir que podia anticipar amb "tota probabilitat" que la resposta seria afirmativa, "ja que sembla que els avantatges són majors i escassos els inconvenients a causa de la necessitat d'increment de control". Davant la insistència dels diputats, Serra va assegurar que l'exèrcit disposa d'un grup anomenat Govra (vegeu requadre en la pàgina 42), que s'activa cada vegada que ha d'arribar algun vaixell de propulsió nuclear i que s'havia d'estudiar la seva aplicació a Tarragona. La setmana passada el director general de política del Ministeri de Defensa, l'almirall Torrente, va assegurar a EL TEMPS que l'autorització definitiva perquè els vaixells de propulsió nuclear atraquin a Tarragona s'està estudiant. "Hi treballarem", digué, però no va voler fixar cap data concreta per a la decisió definitiva.

A la pàgina anterior, imatge del portaavions 'JFK', que va atracar al moll de Navarra del port de Tarragona el passat 9 d'octubre.

Un altre portaavions nord-americà, el *Saratoga*, va ser a Benidorm el passat 1 de gener de 1998. La presència de vaixells de propulsió nuclear ha començat a tenir certa oposició a Tarragona, tot i que una enquesta presentada per l'ajuntament assegura que un 78% dels tarragonins accepta aquests vaixells.

Les mesures del ministre de Defensa

Segons el ministre de Defensa, Eduardo Serra, l'encarregat de vetllar per la seguretat davant dels vaixells de propulsió nuclear és el Govra, que actualment actua als ports de Ciutat de Mallorca, Cartagena i Rota. És a dir, el Grup Operatiu de Vigilància Radiològica Ambiental, que depèn de l'exèrcit, i pren mesures preventives dos dies abans de l'arribada d'algun vaixell de propulsió nuclear als ports autoritzats de l'estat. Les mesures que pren el Govra són:

- Medició radiològica de mostres d'aigua i sediments del fons del lloc assignat per l'atracament o fondeig prèvia a l'arribada del vaixell.
- Vigilància radiològica ambiental, incloses les aigües, durant l'estada del vaixell.
- Medició radiològica de mostres d'aigua i sediments del fons on ha estat atracat o fondejat el vaixell, 48 hores després d'haver salpat.
- Establiment d'una zona de seguretat al voltant del vaixell de com a mínim 500 metres.
- Establiment d'un punt alternatiu de fondeig per a un cas d'emergència.
- Dedicació de dos o més remolcadors amb caràcter permanent per si fos necessari treure el vaixell del port.

Patrimoni de la pau. El moviment pacifista, tot i el seu desconcert inicial, ha començat a reaccionar al llarg de l'any. Més de 22 associacions, entre les quals hi ha la Federació d'Associacions de Veïns de Tarragona, el sindicat Intersindical-CSC i el partit polític Iniciativa per Catalunya, s'han aplegat en una plataforma sota el lema "Tarragona, patrimoni de la humanitat o de l'OTAN?". Els dos manifestos que han presentat també han estat signats per més de 2.500 persones, entre les quals hi ha l'actor Oriol Grau, el cantant del grup de rock Els Pets, Lluís Gavaldà, i el secretari general

d'ERC, Josep Lluís Carod-Rovira.

Els principals inconvenients contra els quals lluita aquesta plataforma és la desmobilització del món pacifista i el suposat premi gros de la loteria que significa ser port de l'OTAN.

Després de la fi de la guerra freda i amb el servei militar obligatori a punt de desaparèixer, el moviment pacifista viu un moment de replantejament de les prioritats. A més, després del referèndum de l'OTAN de 1986 no s'han tornat a viure moments com la pintada de rosa dels vaixells de la VI Flota al port de Barcelona de 1984,

protagonitzada per la Crida. Cosa que, afegida a altres manifestacions i a l'assassinat d'un *marine* en estranyes circumstàncies l'any 1987, va fer desdir l'exèrcit dels EUA d'instal·lar-se a la capital catalana.

L'altre gran problema dels pacifistes són els diners que va generar la visita del portaavions *JFK*. Els 500 milions de pessetes que, segons l'ajuntament de la ciutat, els nord-americans es van deixar a Tarragona, són un dels arguments més difícils de combatre. Però la Plataforma no defalleix: "hem iniciat una campanya en positiu, reivindicant Tarragona com a patrimoni de la humanitat i no de l'OTAN", assegura Navarro. Entre els seus arguments, de moment, els que han calat més a fons són els referents a la seguretat. Navarro, basant-se en un informe de l'organització Greenpeace, assegura que "els vaixells de propulsió nuclear són autèntiques centrals nuclears flotants i és impossible establir mesures de seguretat efectives per respondre a un accident nuclear amb emissió de radioactivitat a l'exterior. I hi ha hagut molts accidents. El mateix ministre va reconèixer que hi ha perill de radioactivitat de l'aigua afectada". A més, continua Navarro, convertir-se en port de l'OTAN significa "esde-

L'any 1987 la Crida va pintar de color rosa la coberta d'una fragata de la VI Flota, atracada a Barcelona.

Això, entre altres elements, va fer que els EUA busquessin un port més tranquil per a les seves embarcacions militars.

venir objectiu prioritari en cas d'un conflicte bèl·lic mundial". Per Navarro acollir aquests vaixells seria la cirereta del "polvorí que és Tarragona, que ja té un complex petroquímic i tres centrals nuclears".

En el Ministeri de Defensa no s'han volgut pronunciar sobre les acusacions de Greenpeace i Navarro. Només des de l'Ajuntament de Tarragona, l'alcalde Joan Miquel Nadal assegura que el risc no és tan alt com diuen i que no es pot comparar una central nuclear amb aquest tipus de vaixells.

La Plataforma també reclama que els plans d'emergència en cas d'accident a les centrals nuclears i petroquímiques, Pla Penta i Plaseqta respectivament, incloguin alguna mesura a conseqüència de la presència d'aquests vaixells, cosa que l'alcalde rebutja totalment: "no té sentit ampliar aquests plans per aquest tema. Demanar això és desconèixer la realitat".

Ideal Tàrraco. Tot i les reticències de la Plataforma, Tarragona té tots els números per acabar convertint-se en port dels vaixells nuclears de l'OTAN. I és que per a l'exèrcit dels EUA es tracta d'un lloc ideal. El moll de 440 metres de llarg i 14 de calat permet que els grans portaavions atraquin molt a prop del nucli habitat amb el consegüent estalvi en el transport dels subministraments; és una ciutat mitjana; de moment no hi ha una oposició important a la presència nord-americana, és més, fins i tot hi ha una bona receptivitat; té una àmplia oferta d'oci i com que està al costat d'una refinera és un enclavament ideal per repostar combustible, com ja van comprovar els caces nord-americans en la guerra del golf Pèrsic de 1991.

La contrapartida a aquesta oferta és molt positiva, segons l'alcalde de Tarragona, posició en què té el suport del seu partit, CiU, i també el del PSC i PP, així com el de l'Autoritat del Port, de les Associacions de Veïns Federades de Tarragona i de la Unió de Botiguers, entre altres. A més de l'ar-

Per l'alcalde de Tarragona, "és injust demanar als EUA que vagin a Bòsnia i després no els deixem entrar als nostres ports".

gument dels beneficis econòmics i de la promoció que es fa de la ciutat, Joan Miquel Nadal posa èmfasi en el fet que "és injust demanar als EUA que resolguin els conflictes al Sudan o a Bòsnia, que a més Europa no ha sabut solucionar, i després ser capaços de dir que no entrin als nostres ports amb vaixells de propulsió nuclear", en aquest sentit Nadal assegura que "ha de caure la màscara d'hipocresia de part de la societat europea".

Però així com Nadal ataca el pacifisme que defensa la Plataforma, els membres d'aquesta també consideren que la visita dels portaavions no és tan beneficiosa econòmicament com sembla. Navarro assegura que alguns comerciants

han dit que els soldats nord-americans només gasten als establiments de les grans multinacionals i no pas en la resta de botigues. Tot i així la imatge de Tarragona és de guanyadora d'un premi. No en va, al mes d'abril, quan es va comentar que València també podria ser port de vaixells nuclears i el regidor de Nova Esquerra, Manuel Moret, va presentar una moció per rebutjar-ho, l'alcalde Rita Barberà, del PP, li va contestar que l'ajuntament no tenia competències en aquesta qüestió, però en tot cas "tant de bo" vinguessin i poguessin guanyar el mateix que ha guanyat Tarragona. La darrera informació vinculada a València i l'OTAN va aparèixer la setmana passada, quan es va saber que a partir del mes d'octubre, la ciutat del Túria centralitzarà el suport a les unitats de l'exèrcit espanyol assignades a l'OTAN.

De moment, doncs, l'únic port que probablement s'endurà el que per uns és un pastís i pels altres un infern, és Tarragona. Però la batalla no s'acaba aquí. Tot i l'avantatge que Nadal duu a la Plataforma, aquests asseguren que a partir d'octubre ampliaran la campanya a tot Catalunya amb diverses activitats i que promouran mocions de protesta en diversos ajuntaments.

Oriol Cortacans

El port de Ciutat de Mallorca és un dels tres únics enclavaments a l'estat on pot fondejar un vaixell de propulsió nuclear. Fa uns anys la presència dels soldats dels EUA va provocar diversos incidents, però ara la situació és més calmada. Actualment arriben a aquest port uns quaranta vaixells militars l'any, dos dels quals són de propulsió nuclear.